

1983, 26. ledna – Sdělení VONS č. 316 „Mluvčí Charty 77 Ladislav Lis ve vazbě“ o zahájení trestního stíhání Ladislava Lise pro trestný čin pobuřování a pro přečin proti majetku v socialistickém vlastnictví, jeho vzetí do vazby a provedení prohlídky v jeho pražském bytě i v místě přechodného bydliště v Sosnové u České Lípy.¹

Dne 5. ledna 1983 bylo proti dr. Ladislavu Lisovi, mluvčímu Charty 77 a členu VONS, zahájeno trestní stíhání pro trestný čin pobuřování dle § 100/1a tr. z. Týž den byla u L. Lise provedena domovní prohlídka jak v jeho pražském bytě, tak v místě jeho předchozího bydliště (přechodného) v Sosnové-Pekle u České Lípy, a byl vzat do vazby.² Vyšetřovatel npor. Havlas jej viní z toho, že pobuřoval nejméně dvě osoby tím, že [je] seznámil s tiskovinami a jinými materiály pobuřujícího charakteru, které byly v srpnu 1982 zajištěny u manželů Charvátových³ z České Lípy a o nichž podali svědeckou výpověď jak manželé Charvátovi, tak manželé Erenovi,⁴ rovněž z České Lípy. Dále byl L. Lis obviněn z přečinu podle § 3/1a zák. 150/69 Sb. za to, že „v místě přechodného bydliště má naloupanou [sic] kukuřici, která pochází pravděpodobně z polí velkovýkrmem Zákupy, hospodářství Ramš, kterou používá pro krmení svého hospodářského zvířectva, přičemž byly viděny zatím nejméně dva pytle této kukuřice v hodnotě ne méně 100 Kčs“.⁵

L. Lis se narodil 24. 4. 1926, jako invalidní důchodce je zaměstnán ve VD invalidů META Praha, je ženatý a má dvě děti. V roce 1979 byl 7 měsíců ve vyšetřovací vazbě pro obvinění z trestného činu podvracení republiky (§ 98/1, 2ab) a toto trestní stíhání nebylo zastaveno.⁶

Informace o Chartě 77, r. 6, 1983, č. 1, s. 8.

POZNÁMKY

- ¹ K případu Ladislava Lise viz dále sdělení VONS č. 330, 332, 337 a 360, dokumenty č. 331, 333, 338 a 363; dále viz např. výpis ze spisu vedeného v Lisově trestní věci. LP, Sb. VONS, inv. č. 201, sign. I/1, kart. 34.
- ² Příkaz vyšetřovatele oddělení vyšetřování VB Okresní správy SNB Česká Lípa npor. Havlase k provedení domovní prohlídky v přechodném bydlišti L. Lise a protokol o jejím provedení z 5. 1. 1983 jsou uloženy in: OS v České Lípě, soudní spis k případu Ladislava Lise (spis. zn. 1 T 342/83) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. Rt 11/90; též ABS, vyšetřovací spis k případu Ladislava Lise, sign. V 11030 Ústí; též LP, Sb. VONS, inv. č. 201, sign. I/1, kart. 34; usnesení okresního prokurátora v České Lípě Václava Vaňka o vzetí L. Lise do vazby ze 7. 1. 1983 je uloženo in: OS v České Lípě, soudní spis k případu Ladislava Lise (spis. zn. 1 T 342/83) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. Rt 11/90; též ABS, vyšetřovací spis k případu Ladislava Lise, sign. V 11030 Ústí.

Lis byl držen nejprve ve vazební věznici v Litoměřicích a 26. 4. 1983 byl převezen do věznice v Liberci. Část vazby strávil kvůli léčení také ve věznici v Praze-Pankráci. Jeho vazba byla neustále bezdůvodně prodlužována, ačkoliv byl vážně nemocný – trpěl chorobou páteře, těžkým astmatem, cukrovkou a kašláním krve. Jen za první dva měsíce zhubl o deset kilogramů. Několik měsíců byla zadržována jeho korespondence s rodinou. Státní bezpečností mu byla nabídnuta spolupráce za slib, že nebude souzen, což s rozhořčením odmítl. Na protest proti omezování svých práv držel Lis v květnu 1983 protestní hladovku, ke které se připojili i jeho manželka a někteří přátelé. K pobytu L. Lise ve vazbě a akcích na jeho podporu viz např. text o jeho životě a perzekuci publikovaný in: *Informace o Chartě 77*, r. 6, 1983, č. 7, s. 10–11; dopis Aleny Lisové generálnímu prokurátorovi ČSSR Jánu Feješovi z 27. 1. 1983 obsahující zprávu o porušování zákonných práv jejího manžela drženého ve vazbě; žádost Aleny Lisové generálnímu prokurátorovi ČSSR Jánu Feješovi o povolení návštěvy u jejího manžela z 26. 4. 1983; žádost Aleny Lisové krajskému prokurátorovi v Ústí nad Labem z 18. 2. 1983 o zajištění zvýšení lékařské péče o jejího vězněného manžela; žádost Aleny Lisové předsedovi Nejvyššího soudu ČSSR z 11. 7. 1983 o propuštění jejího manžela z vazby ze zdravotních důvodů. LP, Sb. VONS, inv. č. 201, sign. IV/1, kart. 34; dopis Aleny Lisové ministru spravedlnosti ČSR z 22. 8. 1983 obsahující stížnost na zadržování její korespondence s L. Lisem a žádost o nápravu in: *Informace o Chartě 77*, r. 6, 1983, č. 8, s. 4; dopis Aleny Lisové Světovému shromáždění za mír a život, proti jaderné válce z 21. 7. 1983, obsahující zprávu o situaci jejího manžela a žádost o pomoc v jeho případě, in: *Studie*, 1983, č. 87–88–89, s. 418–419. Dále viz dopis Boženy Lisové prezidentu republiky Gustávu Husákovi z 1. 10. 1983, obsahující žádost o propuštění jejího bratra L. Lise

na svobodu s popisem jeho špatného zdravotního stavu (dopis byl podepsán též Helenou Křečkovou) a urgenci žádosti z 29. 2. 1984 in: LP, Sb. VONS, inv. č. 201, sign. IV/2, kart. 34. Informace o hladovce viz dále in: tamtéž, sign. IV/5 a 6, kart. 34.

Skupina britských lékařů zastoupená Elisabethou Gordonovou a Robertem Morrisem adresovala 8. 3. 1983 náčelníku věznic v Litoměřicích telegram, ve kterém důrazně žádala o důkladné lékařské vyšetření L. Lise a o to, aby mu byla věnována odpovídající zdravotní péče. Překlad telegramu vyhotovený 9. 3. 1983 je uložen in: ABS, vyšetřovací spis k případu Ladislava Lise, sign. V 11030 Ústí. Doklady o Lisově pobytu ve vazbě viz též in: OS v České Lípě, soudní spis k případu Ladislava Lise (spis. zn. 1 T 342/83) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. Rt 11/90.

³ Ve vyšetřovacím a soudním spisu jsou uloženy protokoly z výslechů Petra Charvátka.

⁴ Správně a celým jménem manželé Karel a Ivana Erbenovi.

⁵ V usnesení vyšetřovatele oddělení vyšetřování VB Okresní správy SNB Česká Lípa npor. Havlase z 5. 1. 1983 bylo uvedeno: „*Na základě svědeckých výpovědí svědků manželů Charvátových z České Lípy a manželů Erbenových z České Lípy, jakož i na základě výsledků domovní prohlídky provedené v bytě manželů Charvátových 17. 8. 1982 je odůvodněn závěr, že větší množství materiálů pobuřujícího charakteru proti socialistickému společenskému a státnímu zřízení republiky, nebo alespoň část z nich rozšiřoval mezi ně nebo jim zapůjčil Ladislav Lis, přechodně bytem Sosnová 84, o. Česká Lípa, a to nejméně v průběhu roku 1982 do 17. 8. 1982, kdy byly tyto materiály při domovní prohlídce zajištěny.*

Dále pak na základě upozornění ONV-OIPO [odbor okresní inspekce požární ochrany Okresního národního výboru – pozn. ed.] Česká Lípa ze dne 14. 9. 1982 bylo zjištěno, že Ladislav Lis v místě svého přechodného bydliště má neloupanou kukuřici, která pochází pravděpodobně z polí Velkovýkrmen Zákupy, hospodářství Ramš, kterou používá pro krmení svého hospodářského zvířectva, přičemž byly viděny zatím nejméně dva pytle této kukuřice, v hodnotě nejméně 100 Kčs.“ OS v České Lípě, soudní spis k případu Ladislava Lise (spis. zn. 1 T 342/83) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. Rt 11/90; též ABS, vyšetřovací spis k případu Ladislava Lise, sign. V 11030 Ústí; též LP, Sb. VONS, inv. č. 201, sign. I/2, kart. 34.

Usnesením krajského prokurátora v Ústí nad Labem JUDr. Josefa Ptáčka z 20. 1. 1983 byla trestní věc L. Lise „*s přihlédnutím ke specifčnosti a závažnosti trestné činnosti, pro kterou je obviněný Ladislav Lis stíhán*“ odnata vyšetřovateli Okresní správy SNB Česká Lípa a přikázána k dalšímu vyšetřování vyšetřovateli odboru vyšetřování StB Krajské správy SNB Ústí nad Labem. OS v České Lípě, soudní spis k případu Ladislava Lise (spis. zn. 1 T 342/83) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. Rt 11/90; též ABS, vyšetřovací spis k případu Ladislava Lise, sign. V 11030 Ústí.

Vyšetřovatel odboru vyšetřování StB Krajské správy SNB Ústí nad Labem por. Michal Pčolar zastavil svým usnesením z 10. 3. 1983 Lisovo trestní stíhání pro přečin proti majetku v socialistickém vlastnictví. Usnesení bylo odůvodněno takto: „V průběhu vyšetřování bylo svědeckými výpověďmi potvrzeno, že obviněný Ladislav Lis v srpnu a září 1982 prováděl dosběr palic kukuřice na pozemku VV [velkovýkrmen] Zákupy, v katastru obce Sosnová. Tuto skutečnost doznal i obviněný.

Ze stanoviska ředitelství Velkovýkrmen Zákupy, vyžádaného vyšetřovatelem StB, ze dne 3. 3. 1983 vyplývá, že po sklizni silážní kukuřice nebylo v silách hospodářství RAMŠ ani statku provádět dosběr kukuřičných palic a z toho důvodu nelze ani vyčíslit škodu, která by mohla vzniknout dosběrem jinou osobou.

Jelikož v daném případě nevznikla žádná škoda na socialistickém vlastnictví a společenská nebezpečnost daného skutku nedosahuje výše potřebné pro přečin, lze konstatovat, že předmětný skutek není přečinem a není zde důvodu k postoupení věci ve smyslu § 172 odst. 1 písm. b) tr. řádu.“ Tamtéž.

- ⁶ Lis byl spolu s dalšími členy Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných od konce května 1979 stíhán pro trestný čin podvracení republiky. Zatímco Václav Benda, Jiří Dienstbier, Otta Bednářová, Václav Havel, Dana Němcová a Petr Uhl byli 23. října 1979 pro tento trestný čin odsouzeni Městským soudem v Praze, Jarmila Bělíková, Ladislav Lis, Václav Malý a Jiří Němec byli na základě usnesení generálního prokurátora ČSR z 11. září 1979 z trestní věci deseti členů VONS vyloučeni. Pro nedostatek důkazů byla 22. prosince 1979 zmíněná čtveřice propuštěna z vazby, k oficiálnímu ukončení jejich trestního stíhání však došlo až na konci roku 1989 po prezidentské amnestii. K tomuto případu viz mimořádné sdělení vydané VONS a mluvčí Charty 77 Zdenou Tominovou o rozsáhlé akci Státní bezpečnosti proti členům VONS a o jejich uvěznění ze 30. 5. 1979, dokumenty č. 114, sdělení VONS č. 115, 118, 128, 129, 137, 141, 142, 143, 144, 153, 156, 158, 205 a 376, dokumenty č. 116, 119, 129, 130, 138, 142, 143, 144, 145, 154, 157, 159, 206 a 379, a dokumenty č. 1143, 1152, 1153, 1163 a 1164.